

Podľa § 1 odst. 1, bod 6 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n. podliehajú povinnému poisteniu penzijnému zamestnanci, ktorí sa zaoberajú prevážne prikazovaním práce robotníkov alebo odborným dozorom nad nimi bez toho, že by sa samí práce zúčastnili. Podľa odst. 2 cit. Šu je povinná penzijným poistením každá osoba, ktorá je v služebnom pomere zamestnaná prácami prevážne duševnými.

Odborným dozorom v smysle cit. zák. ustanovenia je dozor, ktorý má za cieľ, aby práca robotníkov po stránke technickej vyhovovala, na rozdiel od dozoru простého, ktorý spočíva v dohľade na to, aby robotníci pracovali usilovne bez zbytočných prestávok. Je tedy odborným dozorom súhrn funkcií, ktorých podstata záleží v tom, že dozerajúci orgán pozoruje kriticky činnosť podriadených osôb podľa smerníc túto činnosť určujúcich a hľadá na to, aby pozorovaná činnosť bola v shode so smernicami pre ňu danými. Pri tom nie je rozhodné, či smernice pochádzajú od osoby dozerajúcej alebo od osoby inej, ktorej je dozorca podriadený. Odborným dozorom je tiež dozor, keď bol sverený osobe, ktorá nemá vyšších odborných znalostí, ako robotníci prácu vykonávajúci, keď dozerajúci má dbať o to, aby práce boli vykonané podľa rozkazu odborníkov. Nevyžaduje sa, aby osoba vykonávajúca odborný dozor mohla činiť sama dispozície a mala samostatné vedúce postavenie. Podľa toho bol dozor, ktorý vykonával žalobník podľa zistenia nižších súdov, dozorom odborným tak pri menších stavbách, ak aj pri väčších stavbách.

Najímanie a prepúšťanie robotníkov, určovanie mzdy, hoci podľa smerníc majiteľa podniku, a prihlasovanie a odhlasovanie robotníkov k pensijnému poisteniu, sú práce, ktoré vyžadujú duševnej intenzity, myšlienkových pochodov a samostatného úsudku. Sú tedy prácami duševnými..

Žalobník konal tedy práce, ktoré podliehaly povinnému penzijnému poisteniu podľa zák. č. 26/1929 Sb. z. a n. (§ 1 odst. 1 bod 2 a 6) a aj podľa vlád. nariadenia č. 16/1923 Sb. z. a n. (§ 1). Žalovaný bol preto povinný prihlásiť žalobníka k penzijnému poisteniu. Keď tak neurobil, je mu za škodu zodpovedný.

Odvolací súd sa však nezaoberal ani otázkou, či žalobníkovi škoda vznikla, ani číselnosťou žalobného nároku. Bolo preto učiniť opatrenie podľa § 543 odst. 2 Osp.

Čís. 15070.

Právne následky z penzijného poistenia — podľa vl. nar. 16/1923 Sb. z. a n. — osoby, ktorá poistením nie je povinná, sú tie isté ako u osoby poistením povinnej. Prihlásením zamestnanca k poisteniu podľa vl. nar. č. 16/1923 Sb. z. a n. a prijatím ho k poisteniu Všeob. penz. ústavom je otázka povinnosti k penzijnému poisteniu — pokiaľ sa týka doby, na ktorú sa prihlásenie a prijatie vzťahovalo — i pre súdy záväzne vyriešená.

(Rozh. z 24. marca 1936, Rv III 140/36.)

Žalobník bol zamestnaný u žalovaného od 28. marca 1926 do 1. apríla 1928 za denný plat 28 Kč, od 1. apríla 1928 bol mu vyplácaný mesačný plat 1.200 Kč a od tejto doby bol prihlásený u Úradovne všeobecného penzijného ústavu v Bratislave. Služby konal u žalovaného do 30. septembra 1931, ale tento platil za neho penzijné príspevky až do 30. apríla 1932. Žalobník uchádzal sa u Všeobecného penzijného ústavu v Bratislave o invalidný dôchodok, ale jeho žiadosť bola zamietnutá z dôvodu, že nezískal v penzijnom poistení predpísanú čakáciu dobu 60 príspevkových mesiacov. Žalobník domáhal sa žalobou na žalovanom platenia 600 Kč mesačne titulom náhrady škody, ktorá mu vznikla tým, že mu invalidný dôchodok práve takejto sumy ušiel preto, lebo ho žalovaný neprihlásil k penzijnému poisteniu hneď od nastúpenia služby, t. j. 28. marca 1926. ale len od 1. apríla 1928. O b a n i ž š i e s ú d y žalobu zamietly z dôvodu, že žalobník v dobe pred 1. aprílom 1928 penzijnému poisteniu nepodliehal. N a j v y š š í s ú d rozsudok odvolacieho súdu rozviazal z dôvodov tu v úvahu neprichádzajúcich, vo svojich d ô - v o d o c h uviedol však toto:

Medzi stranami je sporné, že žalobník bol od 1. apríla 1928 prihlásený k penzijnému poisteniu podľa vládneho nariadenia č. 16/1923 Sb. z. a n. Otázka, či v tejto dobe podľa povahy ním konanej práce podliehal žalobník tomuto poisteniu alebo nie, je s hľadiska riešenia žalobného nároku bez významu, lebo právne následky z poistenia osoby, ktorá poistením nie je povinná, sú tie isté, ako u osoby poistením povinnej. Ak bol prihlasovateľ a nositeľ poistenia toho názoru, že poistná povinnosť je daná, treba mať za to, že zákonné predpoklady poistného pomeru sú dané a nastávajú tým všetky jeho následky. Keď tedy žalovaný od 1. apríla 1928 prihlásil žalobníka k poisteniu podľa cit. vl. nariadenia a keď ho ako poistením povinného Úradovňa všeobecného penzijného ústavu v Bratislave k poisteniu prijala, tým je už aj pre súdy záväzne vyriešená otázka poistnej povinnosti žalobníka na túto dobu. S hľadiska riešenia otázky, či žalobník v dobe pred jeho prihlásením k poisteniu podliehal povinnosti k penzijnému poisteniu, sú smerodajné jedine práce v tejto dobe u žalovaného vykonávané. Nerozhoduje v tomto smere ani skutočnosť, že žalovaný trpel, aby žalobník bol v tejto dobe v podaniach na úrady ako »výpomocný hospodársky správca« označený. V tomto smere nižšie súdy bez porušenia formálneho práva uznaly práce žalobníkov za také, na základe ktorých penzijnému poisteniu nepodliehal.

Čís. 15071.

Do doby 30 príspevkových mesiacov podľa 1. odst. § 185 zák. č. 26/1929 Sb. z. a n., potrebnej pre priznanie výbavného pre poistenky, ktoré získaly pred nadobudnutím účinnosti tohoto zákona (pred 1. januárom 1929) aspoň šesť príspevkových mesiacov, treba započítať aj príspevkové mesiace, získané v poistení pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 26/1929 Sb. z. a n. (pred 1. januárom 1929).

(Rozh. z 24. marca 1936, Rv IV 705/35.)